

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

2. Макс Гюнтер. Аксиомы биржевого спекулянта/М.Гюнтер/ СПб. - Питер, - 2008.
3. Берзон Н. Fogex, рынок форекс / Альянс.- Киев, - 2010.
4. Сергей Бовтенко Тайгер Ессет Менеджмент, / «Крутое пике» фондового рынка Украины» / «Бизнес», - 2010. - № 23.

РЕЗЮМЕ

У даній статті розкриваються проблеми фондового ринку в Україні. Також проаналізовано перспективи функціонування фондового ринку на основі аналізу фондового ринку Росії. Розроблені пропозиції щодо нейтралізації проблем, пов'язаних з ринком IPO і фондового ринку взагалі.

Ключові слова: фондовий ринок, ринок IPO, ринок цінних паперів, фондова біржа.

РЕЗЮМЕ

В даній статті розкриваються проблеми фондового ринку в Україні. Також дан аналіз перспектив функціонування фондового ринку на основі аналізу фондового ринку Росії. Розроблені пропозиції щодо нейтралізації проблем, пов'язаних з ринком IPO і фондовому ринку в цілому.

Ключевые слова: фондовый рынок, рынок IPO, рынок ценных бумаг, фондовая биржа.

SUMMARY

In this article reveals the problems of the stock market in Ukraine. Also the analysis of the prospects of the stock market, on the basis of the analysis of the Russian stock market. The proposals have been elaborated to neutralize the problems associated with the IPO market and the stock market in general.

Keywords: stock market, the market for IPO, stock market, stock exchange.

ТРАНСПАРЕНТНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ УГОД В МЕЖАХ БАГАТОСТОРОННЬОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Булатова О.В., проректор з наукової роботи, к.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Маріупольського державного університету

На базі інтернаціоналізації виробництва та капіталу в системі сучасного світового господарства розвивається паралельна тенденція (дивергенція), яка проявляється у розвитку інтеграції як глобальної, так і регіональної одночасно. Регіональні економічні комплекси, що створюються та розвиваються на інтеграційній основі, стають важливими компонентами глобалізаційного розвитку.

Процес розвитку регіональної інтеграції має власну логіку, а тому не може повністю бути врегульованим з боку такої наднаціональної інституції як Світова організація торгівлі, оскільки розвиток інтеграційних блоків передбачає створення власної системи наднаціональних інститутів. Зростання кількості двосторонніх та регіональних торговельних угод розглядається сьогодні як певна загроза цілісності багатосторонньої торговельної системи, що може призвести до стримування структурних перетворення в країнах, що розвиваються. Розвиток інтеграційних блоків передбачає створення власної системи наднаціональних інститутів, що може вплинути на виникнення певної суперечності між врегулюванням торговельно-економічних відносин між СОТ і особливим механізмом реалізації регіональних торговельних угод, підтвердженням цього є уповільнення переговорного Дохійського раунду переговорів. Правила, що регламентують розвиток і діяльність регіональних торговельних угод з боку СОТ, мають недостатню ефективність, а від так, вони потребують прийняття нових механізмів торговельної взаємодії і на багатосторонньому і на регіональному рівнях.

Проблемам сумісності та напрямів розвитку як багатосторонніх, так і регіональних підходів до торговельно-економічного співробітництва присвячені наукові розробки А.Уінтерс, Д.Бахагваті, Д.Кроуфорд, Р.Фіорентіно, Д.МакКей, М.Шифф та ін.[1-4]. На проблему узгодженості норм і правил СОТ та преференційних торговельних угод звертають увагу останні дослідження, які проводять експерти СОТ [5,с.6]. В цілому, в зазначених дослідженнях вказується про виникнення певної суперечності між врегулюванням торговельно-економічних відносин з боку СОТ і особливим механізмом реалізації регіональних торговельних угод (РТУ), який існує сьогодні.

Метою статті є визначення основних складових транспарентного механізму розвитку регіональних торговельних угод в межах багатосторонньої торговельної системи.

Поширення регіональних торговельних угод останніми роками годи пов'язано не тільки з лібералізацією тарифного регулювання в рамках внутрірегіональної торгівлі. В розвитку регіональної інтеграції з'явилися нові характерні особливості [6, с.3-4]. Спершу, країни все більше намагаються зробити регіональні торговельні угоди центральним завданням національної торговельної політики через неспроможність врегулювати торговельні відносини з боку багатостороннього механізму СОТ. По-друге, в сучасних РТУ стають більш складнішими і комплексними, встановлюючи у багатьох випадках, такі регулюючі режими, що виходять за правила багатостороннього механізму. По-третє, укладання регіональних угод між ключовими країнами, що розвиваються, вказує на зміцнення співробітництва типу «Південь-Південь». По-четверте, суттєво зростає кількість трансрегіональних РТУ у загальній кількості регіональних угод.

Експерти Світового банку в розвитку процесів регіоналізму виділяють декілька етапів [5, с.51-59]. Перша хвиля регіоналізму пов'язана з розвитком процесу континентальної інтеграції між країнами Західної Європи 1950-1960х роках. Протягом цього періоду відбувалося розширення кількості учасників ГАТТ одночасно зі зниженням тарифів спочатку в рамках раунду Діллона (1960-1961 рр.), а потім й в рамках раунду Кеннеді (1964-1967 рр.). в цілому за ці роки було укладено 7 регіональних торговельних угод, всі з яких мали характер внутрірегіональних. Протягом 1970-1979 років кількість введених в дію РТА (нотифікованих та не нотифікованих) становила вже 28, 20 з яких вперше стали мати міжрегіональний характер. Друга хвиля регіоналізму, які охопили країни не тільки Європи, а й Північної та Південної Америки, Азії, Африки. Протягом 1980-1999 років в світі було введено в дію 177 регіональних торговельних угод, майже 60% з яких мали міжрегіональний характер. Активну участь у розвитку регіональних та міжрегіональних інтеграційних стали приймати країни, що розвиваються.

Рекордна кількість регіональних торговельних угод була укладена протягом десяти перших років нового століття – 241 РТА – трохи більше половини від всієї кількості діючих РТА, починаючи з 1950 року. ¼ всіх угод, укладених за цей період припадають на міжрегіональні інтеграційні ініціативи, в розвитку який найбільшу активність виявили країни Східної Азії (15 регіональних та 31 міжрегіональні РТА), Європи (17 регіональних та 26 міжрегіональних РТА), країни Південної Америки (3 регіональні та 28 міжрегіональних РТА).

Під час Уругвайського раунду переговорів (1986-1994 рр.) спостерігається посилення процесів регіональної інтеграції, учасники яких спрямовували свої зусилля на вирішення питань торговельно-економічної співпраці, в тому числі й торгівлі послугами та інтелектуальною власністю одночасно і на регіональному рівні і в рамках багатостороннього регулюючого механізму. З кожним новим раундом переговорів тривалість переговорного процесу постійно зростає (Уругвайський раунд (1986-1994), Дохійський раунд (з 2001 і по теперішній час). В свою чергу, з кожним новим раундом переговорного процесу суттєво зростає кількість укладених регіональних торговельних угод.

Повільний розвиток переговорного процесу в рамках Дохійського раунду сприяв поширенню регіональних ініціатив в світі: з 1950 року, число активних преференційних торговельних угод збільшилась до 70 в 1990 році. Стрімке зростання кількості регіональних торговельних угод в світі спостерігається з початку 1990х років (рис.1). Саме в ці роки швидкість укладання регіональних торговельних

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

угод суттєво зросла і становить майже 300 в 2010 році. Всього ж станом на початок 2011 року ГАТТ/СОТ нотифіковано 453 регіональних торговельно-економічних угод [7].

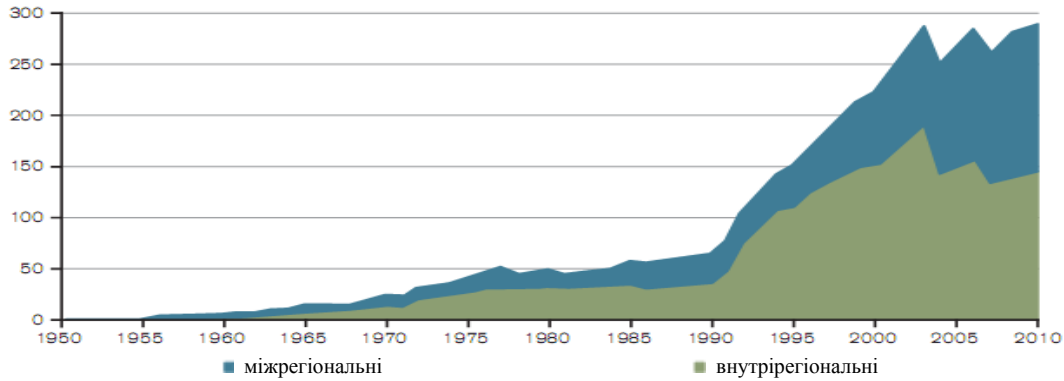

Рис.1. Динаміка укладання діючих регіональних торговельних угод, кількість

Поширення практики укладання преференційних торговельних угод паралельно з розвитком Дохійського раунду викликала чи замало дебатів щодо сумісності та потенціалу розвитку багатосторонніх та регіональних підходів до торговельного співробітництва в світовому господарстві, фрагментація якого стала посилюватися [5,с.6]. Застосування особливих умов у розвитку інтеграційної взаємодії країн через укладання регіональних торговельних угод, передбачає, що впровадження в практичну діяльність такого режиму має сприяти в цілому розвитку міжнародної торгівлі через лібералізацію торговельно-економічних відносин (хоча і в межах регіонального інтеграційного блоку), на розвиток якої спрямовані зусилля багатосторонньої системи регулювання торгівлі в світовому господарстві. З огляду на це можна стверджувати про те, що регіональна інтеграція є процесом паралельним по відношенню до глобальної інтеграції, розвиток якої намагається врегулювати безпосередньо СОТ, однак організація має певні обмеження щодо впливу на внутрішній механізм розвитку регіональної співпраці. Тобто і регіональна інтеграція (регіоналізація), і глобальна інтеграція (глобалізація) сприяють лібералізації торговельно-економічних відносин, однак механізм потребує гармонізації їх багатостороннього й регіонального регулювання.

Безперечно, механізм врегулювання проблем нормативного характеру, який пов'язаний з розвитком регіональної інтеграції, потребує подальшого розвитку, в першу чергу через інтенсифікацію переговорного процесу під егідою Світової організації торгівлі в рамках Дохійського раунду, спрямованого на узгодження механізму багатостороннього нагляду для регіональних торговельних угод, забезпечення їх прозорості, визначення і погодження конкретних формулювань, процедур і норм, специфічних для регіональних торговельних угод тощо. Правила, що регламентують розвиток і діяльність регіональних торговельних угод з боку СОТ, мають недостатню ефективність, а відтак, вони потребують прийняття нових механізмів торговельної взаємодії на багатосторонньому і на регіональному рівнях. Важливим кроком в розвитку цього механізму регулювання є прийняття членами СОТ «Компендіуму положень, що регламентують регіональні торговельні угоди» [8], дія якого спрямована на встановлення *транспарентного механізму* розвитку регіональних торговельних угод в межах багатосторонньої торговельної системи.

Визначений транспарентний механізм має охоплювати такі складові, як: визначення періоду повідомлення про укладання регіональної торговельної угоди, забезпечення доступності і повноти статистичної інформації, що характеризує діяльність регіонального угруповання, обов'язкове повідомлення про зобов'язання учасників угруповання, а також вдосконалення багатостороннього механізму нагляду за регіональними торговельними угодами, що забезпечує системність аналізу, однорідність вимог тощо.

Відповідно до «Компендіуму положень, що регламентують регіональні торговельні угоди», визначено період для повідомлення про укладання регіональних торговельних угод. Термін, протягом якого члени СОТ мають бути повідомлені стосовно нової угоди існуючими вимогами чітко не врегульовано. Як результат, на практиці, багато регіональних торговельних угод нотифіковано після їх оприлюднення або введення до дії. Відповідно до Статті ГАТТ XXIV:7(а) термін «повинні негайно повідомити» інтерпретується таким чином, що нотифікація регіональної торговельної угоди з боку СОТ має відбуватися до її введення до дію. Період попереднього повідомлення має бути не менш ніж за 90 днів (Стаття ГАТТ V:5). Проблемним залишається врегулювання регіональних торговельних угод, які введено до дію без нотифікації в СОТ, в першу чергу це стосується преференційних угод між країнами, що розвиваються.

Регіональні торговельні угоди повинні охоплювати всі галузі економіки без винятку, перехідний період повинен мати обмежені терміни (не більше 10 років) і включати чіткий графік лібералізації торгівлі в окремих галузях. В результаті застосування регіональних домовленостей спільний митний тариф, який впроваджується в рамках митного союзу, не повинен перевищувати найнижчий тариф, що існував у країні з найнижчим тарифом у відповідній галузі, або навіть найнижчий тариф в рамках режиму найбільшого сприяння.

В рамках міжнародної економіки в цілому інтеграція повинна оцінюватися з точки зору того, чи є вона кроком на шляху до більшої свободи торгівлі або, навпаки, виявляється обмеженням на шляху торговельних потоків. Відповідно до правил ГАТТ/СОТ існує виняток з режиму найбільшого сприяння – стаття XXIV ГАТТ, яка передбачає можливість створення митних союзів і зон вільної торгівлі. Відповідно до правил перед створенням інтеграційних угруповань можливе існування протягом досить тривалого часу «перехідних домовленостей», які повинні приводити до утворення митного союзу або зони вільної торгівлі через «розумний проміжок часу» за умови, що торговельні бар'єри між членами усунені на «практично всі» товари і що бар'єри в торгівлі з іншими країнами, принаймні, не збільшені.

Для того, щоб оцінити, наскільки створення того або іншого інтеграційного угруповання відповідає інтересам міжнародної економіки в цілому, в першій половині 90-х років XX ст. низка незалежних дослідників і фахівців Світового банку сформулювали ряд критеріїв [9,с.387]. У їх числі наступні:

- регіональні торговельні угоди повинні покривати всі галузі економіки без винятку;
- перехідний період не повинен перевищувати 10 років і включати чіткий графік лібералізації торгівлі в окремих галузях;
- лібералізація торгівлі на умовах режиму найбільшого сприяння повинна передувати або супроводжувати утворення будь-якого нового інтеграційного угруповання, особливо якщо спочатку тарифи є високими;
- спільний митний тариф, який впроваджується в рамках митного союзу, не повинен перевищувати найнижчий тариф, що існував у країні з найнижчим тарифом у відповідній галузі, або навіть найнижчий тариф в рамках режиму найбільшого сприяння;
- правила прийому нових членів в інтеграційні об'єднання мають бути достатньо ліберальні і не перешкоджати їх розширенню;
- правила визначення країни походження товару мають бути прозорими і не бути знаряддям протекціонізму всередині угруповання;
- необхідний швидкий перехід до найбільш розвинених форм інтеграції, які є переважними перед менш розвиненими, оскільки забезпечують раціональніший розподіл і використання факторів виробництва;
- після створення інтеграційного угруповання антидемпінгові правила не повинні більше застосовуватися у відносинах між її членами, а у відносинах з третіми країнами мають бути встановлені прозорі правила їх використання.

В контексті експертизи існуючих в світовому господарстві регіональних торговельних угод (відповідно до Статті ГАТТ XXIV) можна визначити суттєву проблему недостатнього статистичного нагляду за реалізацією регіональних торговельних угод, а без повної статистичної інформації надати якісну оцінку динаміці економічної інтеграції неможливо. Слід зазначити, що моніторинг регіональних

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

торговельних угод, статистичний огляд та, відповідно, й їх ускладнюється декількома обставинами [5, с.54]. Регіональні торговельні угоди охоплюють товари та послуги, однак статистична база, яку формує СОТ, окремо враховує торговельні угоди, що стосуються товарів, та торговельні угоди, які охоплюють торгівлю послугами. Від так, загальна кількість регіональних торговельних угод суттєво завищеною. База даних також враховує приєднання до вже існуючої угоди як окрему нову регіональну угоду. Крім того, важливим аспектом є також й те, що не всі регіональні угоди нотифікуються в СОТ (в першу чергу це стосується інтеграційних угод, які укладаються країнами, що розвиваються), при тому що вони є активно діючими. Крім того, якщо країни, що укладають регіональну торговельну угоду, не є членами СОТ, то подібна угода взагалі не враховується в світовій статистиці, тому можна вважати, що кількість укладених регіональних торговельних угод в світі є значно більшою, ніж офіційно заявленою СОТ. Довгий термін часу проблемним залишається питання визначення ефективності нотифікованих регіональних торговельних угод з середнім членством країн-учасниць. Відсутність якісної статистичної інформації про результативність конкретної угоди, різні інтерпретації критеріїв та правил ускладнюють процес перевірки з боку СОТ і роблять неврегульованою взаємодію глобального та регіонального рівнів розвитку торговельно-економічної співпраці.

Відповідно до своїх повноважень, Комітет з регіональних торговельних угод (що діє при СОТ) відновив вимогу щодо звітів стосовно впровадження зон вільної торгівлі та митних союзів щонайменше раз в два роки. Подібні звіти, на думку країн-членів СОТ, дозволять збільшити прозорість регіональних угод (розділ I Компендіуму). Періодичне повідомлення потрібно розширити до всіх типів угод, які пов'язані з економічною інтеграцією незалежно від її форми та стадії реалізації.

Регіональні торговельні угоди, нотифіковані в СОТ, мають підлягати нагляду з різних сторін, незалежно від глибини інтеграційних процесів та їх складності. Відповідно до рішення, задекларованого у Компендіумі, запропоновано раціоналізацію процедур СОТ відносно регіональних угод задля забезпечення системного аналізу їх діяльності. Підкреслено, що до всіх регіональних торговельних угод, нотифікованих СОТ, мають бути застосовані однорідні вимоги (розділ II Компендіуму).

Невирішення проблем в рамках Дохійського раунду, поширення практик укладання двосторонніх та регіональних торговельних угод, фактично, ставить під сумнів ідею багатосторонньої регламентованої СОТ системи торгівлі [10]. Регіональні торговельні угоди суттєво відволікають від більш високої мети багатостороннього механізму регулювання, хоча саме СОТ через систему існуючих механізмів стримала посилення протекціонізму під час останньої світової фінансової кризи, що не дозволило повторити розвиток сценарію Великої депресії 1930-х років через постійний моніторинг торговельних, інвестиційних заходів, які приймали країни під час кризи [11, с.19]. З іншого боку, саме глобальні кризові явища виявили невідповідність поточних домовленостей та інститутських структур, що діють на глобальному рівні, в таких питаннях світо господарського розвитку, як: зниження світового економічного дисбалансу. Звідси, саме регіональні інститути та угоди можуть стати важливою складовою в структурі сучасного глобального управління, оскільки саме вони спроможні адаптувати глобальні угоди до регіональної специфіки, тим самим забезпечивши їх ефективну реалізацію.

Як свідчить світовий досвід, найбільших результатів досягають інтеграційні об'єднання, які поєднують країни з високим рівнем розвитку продуктивних сил та виробничих відносин, що притаманні ринковій моделі організації суспільства. Високий рівень диверсифікації національних виробництв дозволяє цим країнам отримувати економічні ефекти від взаємодоповнювання власних економічних потенціалів. Посилення міжнародної конкуренції в умовах глобальної економіки загострює проблему забезпечення конкурентоспроможності національних ринків, особливо для країн з перехідною економікою та з економікою, що розвивається. Використання переваг, що надає взаємодія країн-учасниць регіональних об'єднань, дозволяє національним економікам підвищити рівень міжнародної конкурентоспроможності.

Регіональні торговельні угоди мають позитивні ефекти для інтеграції до світового господарства країн, що розвиваються (розділ VII Компендіуму). Практика укладання регіональних торговельних угод між розвинутими країнами і тими, що розвиваються, сприяє активізації не тільки торговельно-економічного співробітництва, а й розвитку прямого іноземного інвестування, в тому числі за рахунок зниження контролю за ним з боку урядів країн, що розвиваються. Однак, слід зазначити, що для країн, які розвиваються, існує певна загроза для розвитку національної промисловості, оскільки в умовах лібералізації торговельно-економічних відносин з країнами, що мають високий рівень соціально-економічного розвитку, зниження тарифів для вітчизняної промислової продукції, призводить до того, що місцеві виробники попадають в менш вигідні умови конкурентної боротьби по відношенню до виробників з промислово розвинутих країн, а це, як наслідок, призводить до суттєвих обмежень у проведенні промислової структурної трансформації, яких потребують країни, що розвиваються. Відповідно, одній країні надається право протягом більш довшого часу імплементувати торговельні переваги ніж іншій. Це дозволяє говорити про асиметричність регіональних торговельних угод, оскільки торговельні переваги не мають до кінця взаємної основи.

Про необхідність завершення Дохійського раунду та розробку стратегії, спрямованої на активізацію країн, що розвиваються, в світовій торгівлі, їх доступу на світові товарні ринки зазначалося і під час проведення Всесвітнього економічного форуму на початку 2011 року, і в доповіді Цільової групи ООН з оцінки прогресу у досягненні Цілей розвитку тисячоліття. Не вирішення проблемних питань під час переговорного процесу призведе до ослаблення світової системи багатостороннього регулювання, що засновується на СОТ. Однак, фактично, головною причиною відсутності прогресу в рамках останнього раунду переговорів є вимоги деяких країн-членів СОТ по відношенню до країн, що розвиваються, відносно зниження тарифів з боку останніх на власну несільськогосподарську продукцію до рівня, який сьогодні притаманний для розвинутих країн. Суттєво обмежують експортні можливості країн, що розвиваються, й сільськогосподарські субсидії місцевим виробникам, які поширені серед розвинутих країн. Все це суттєво обмежує доступ на ринки для країн, що розвиваються, і які сьогодні зацікавлені саме в впровадженні експортноорієнтовних моделей розвитку.

Незважаючи на те, що з 1960-х років країни, що розвиваються формували більшість членів ГАТТ/СОТ, до різні погляди між ними та розвинутими країнами не заважали прогресу переговорного процесу, оскільки країни, що розвиваються, були, з одного боку, зацікавлені у поширенні режиму найбільшого сприяння, а з іншого, відсутність зниження тарифів мала незначний вплив на їх економічний розвиток через малі розміри національних економік. Останнє десятиріччя ситуація ж кардинально змінилась, і зневажаючи впливом Китаю, Бразилії, Індії та інших країн на світогосподарський розвиток є принциповою помилкою. Це, в свою чергу, має враховуватись і в переговорному процесі між розвинутими країнами і тими, що розвиваються. Крім того, слід враховувати й те, що розвиток виробничих мереж призвів безпосередньо до суттєвих структурних змін у сучасній світовій торгівлі, оскільки значна її частина припадає на внутріфінансові потоки (в першу чергу, транснаціональних компаній), по відношенню до яких торговельні бар'єри є більш складними, що не дозволяє країнам, що розвиваються, використовувати в повному обсязі перевагами торговельних можливостей.

У традиційних, концептуальних дебатах «регіоналізм-мультилатералізм» регіональні торговельні угоди характеризуються як такі, що мають більш швидший темп, ніж розвиток багатосторонньої системи регулювання, і не суперечать її цілям, а, навпаки, сприяють зміцненню. Країни, що укладають різноманітні регіональні торговельні угоди, запроваджують власний торговельний режим, який має знаходитися в межах загального багатостороннього торговельного режиму. Однак принципи функціонування регіональних угод часто виходять за межі принципів Світової організації торгівлі. А від так, виникає об'єктивна необхідність врегулювання взаємовідносин між країнами-членами СОТ, що є учасниками регіональних торговельних угод, та іншими країнами-членами СОТ, які не входять до регіональних утворень. За таких обставин, завданням СОТ має стати забезпечення розвитку ініціатив країн-членів СОТ від двосторонніх до більш складних – багатосторонніх, що забезпечують реалізацію принципу недискримінаційної торгівлі в світі в цілому. Відповідно, регіональна інтеграція не може стати альтернативою багатостороннього механізму регулювання торгівлі, вона має стати його важливою складовою. Встановлення *транспарентного механізму* розвитку регіональних торговельних угод дозволить гармонізувати механізм багатостороннього й регіонального регулювання.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Шифф Морис, Уинтерс Л.Алан – Региональная интеграция и развитие / Морис Шифф, Л.Алан Уинтерс ; Пер.с англ.;Всемирный банк. – М.:Издательство «Весь мир», 2005. – 376с.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

2. Bhagwati J. *Termites in the Trading System How Preferential Agreements Undermine Free Trade*/ Bhagwati Jagdish Hardback: Oxford University Press, 2008. – 160p.
3. Crawford J., Fiorentino R. *The changing landscape of regional trade agreements* / by Jo-Ann Crawford and Roberto V. Fiorentino. – Geneva: WTO Publications, 2005. – 33p.
4. *Regional Economic Integration in a Global Framework*/ by Julie McKay, Maria O. Armengol, Georges Pineau. – Frankfurt am Main: Published by European Central Bank, 2005. – 140p.
5. *World Trade Report 2011. The WTO and preferential trade agreements: from co-existence to coherence.* - WTO Publications, 2011. - 251p.
6. Mukhopadhyay K., Thomassin P. *Economic and Environmental Impact of Free Trade in East and South East Asia*/ Kakali Mukhopadhyay, Paul J. Thomassin. – New York: Springer Science, Business Media B.V. – 2010. – 209p.
7. http://www.wto.org/english/tratop_e/region_e/region_e.htm
8. Compendium of Issues Related to Regional Trade Agreements: Background Note by the Secretariat. WTO documents// Электронный документ. Режим доступа: http://www.wto.org/english/tratop_e/region_e/region_negoti_e.htm
9. *Мировая экономика: прогноз до 2020 года* / под ред. акад. А. А. Дынкина / ИМЭМОРАН. — М.: Магистр, 2007. – 429с.
10. *Глобальное партнерство в целях развития: время выполнять обещания. Доклад Целевой группы по оценке прогресса в достижении ЦРТ.* – Нью Йорк: Издание ООН, 2011. – 100с.
11. *World Trade And The Doha Round. Final Report Of The High-Level Trade Experts Group with Jagdish Bhagwati, Peter Sutherland, K.Y. Amoako, Richard Baldwin, Muhammad Chatib Basri, Eckart Guth, Jaime Serra, and Jürgen von Hagen.* – Basilea: BIS, 2011. – 60p./

РЕЗЮМЕ

В статті розглянуто основні складові транспарентного механізму розвитку транспарентний механізм розвитку регіональних торговельних угод в межах багатосторонньої торговельної системи.

Ключові слова: транспарентний механізм, регіональні торговельні угоди, Всесвітня торгова організація.

РЕЗЮМЕ

В статье рассмотрены основные составляющие транспарентного механизма развития региональных торговых соглашений в рамках многосторонней торговой системы.

Ключевые слова: транспарентный механизм, региональные торговые соглашения, Всемирная торговая организация.

SUMMARY

The article dwells on the main components of a transparency mechanism for regional trade agreements in the multilateral trading system.

Keywords: transparenthy mechanism, regional trade agreements, World Trade Organization.

РАЗВИТИЕ ПРИГРАНИЧНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА: ЕВРОРЕГИОН «ДОНБАСС»

Власова Т.В., к.э.н., доцент кафедры «Прикладная экономика и бизнес-администрирование», экономический факультет, Донецкий национальный университет

Филиппова М.В., студентка кафедры «Менеджмент организаций», экономический факультет, Донецкий национальный университет

В 90-е годы страны бывшего СССР получили статус независимых государств и стали полноправными субъектами международных отношений. Это было связано со значительными социальными и экономическими изменениями как внутри этих стран, так и в их ближайшем окружении. Распад Советского Союза и образование СНГ, переход от административно-командной к рыночной экономике, объединение Восточной и Западной Германии, формирование единого Европейского пространства, экспансия влияния Китая на мировую экономику и все более усиливающиеся тенденции глобализации – все это побуждало к повышению степени открытости национальных экономик к внешнему миру и снятию экономических и политических барьеров.

Одной из главных составляющих открытости Украины в контексте интеграции в систему мирохозяйственных связей стала интенсификация и углубление ее международных связей. В современном мире успешность страны, благосостояние ее населения и ее политический вес во многом зависят от конкурентоспособности национальной экономики, которая определяет место страны в системе региональных экономических и мирохозяйственных связей.

Особое место в системе международных связей занимает трансграничное сотрудничество как форма межгосударственной интеграции. Особое распространение такое сотрудничество приобрело в Европе в виде еврорегионов – трансграничных регионов, охватывающих сопредельные приграничные территории государств, которые отличаются определенным экономическим, социокультурным, этническим единством. Концепция Еврорегионов является следствием политики Европейского Союза, которая направлена на децентрализацию политической и экономической власти.

Еврорегионы формируются в пределах сопредельных единиц административно-территориального деления двух и более стран на основе реализации общих программ и соглашений, подписанных на уровне органов местного самоуправления. Сегодня это одна из наиболее распространенных форм развития трансграничного сотрудничества в ЕС. Первый еврорегион был образован пятьдесят лет тому назад, в 1958 г., на немецко-нидерландском пограничье с центром в немецком городе Гронау (Euregio-Gronau). На данное время в Европе существует свыше 150 региональных трансграничных образований. Создан Европейский фонд регионального развития (EFRR), из которого финансируются программы поддержки еврорегионов. (7, с. 593-601)

После распада СССР возникла необходимость организации и дальнейшей активизации трансграничного сотрудничества сопредельных регионов бывших союзных республик, а ныне независимых государств. В результате возник объект исследования данной публикации – украинско-российское трансграничное сотрудничество, первенство в котором принадлежит Луганской, Донецкой и Ростовской областям, образовавшим еврорегион «Донбасс» (решение о присоединении Воронежской области было принято в июле 2012 года).

Целью данного исследования является анализ социально – экономических аспектов приграничного сотрудничества в еврорегионе «Донбасс», определение его конкурентных преимуществ, стратегически важных задач и проблем сотрудничества.

Работа в формате еврорегиона позволяет его участникам развивать приграничную торговлю, реализовывать различные проекты в области туризма, экологии, спорта, культуры. В контексте украинско-российского сотрудничества до 2010 года действовали еврорегионы «Днепр» (Брянская область Российской Федерации, Гомельская область Белоруссии и Черниговская область Украины, создан 29 апреля 2003 г.), «Слобожанщина» (Белгородская область Российской Федерации и Харьковская область Украины, создан 7 ноября 2003 г.), «Ярославна» (Курская область Российской Федерации и Сумская область Украины, создан 24 апреля 2007 г.). Учитывая положительный опыт функционирования уже созданных еврорегионов, администрацией Ростовской области и облгосадминистрацией Луганской области 29 октября 2010 года подписаны учредительные документы о создании еврорегиона «Донбасс» (Устав и Соглашение) состоялось 29 октября 2010 года в г. Луганске (Украина). В его состав вошли Ростовская область Российской Федерации и Луганская область Украины. В марте 2011 года на первом заседании Совета еврорегиона «Донбасс» принято решение о присоединении Донецкой области Украины к еврорегиону «Донбасс». На втором заседании Совета еврорегиона «Донбасс» в октябре 2011 года в г. Донецке был подписан Протокол о внесении изменений и дополнений в Соглашение о создании еврорегиона «Донбасс» и Устав еврорегиона «Донбасс» в части